

Parfumen: Historien om en morder

Forskruet eller dybsindigt?

Af Jes Nysten

Jeg var i Nice for et par år siden og besøgte bl.a. et berømt parfumeri, som havde ansat flere såkaldt "næser" til at hjælpe med at finde nye og interessante dufte og kombinationer til fremtidige parfumer. Filmen handler om én af de mest særprægede "næser", der har eksisteret: Jean-Baptiste Grenouille, født i Paris 1738, døde 1767 efter at have myrdet et par og tyve kvinder!

Denne bizarre historie forevige den tyske forfatter Patrick Süskind i sin bog "Parfumen - historien om en morder", der udkom på dansk i 1985. Den vakte af gode grunde opsigt: dels på grund af den gruopvækkende historie om en masse-morder, dels på grund af det præcise gennemarbejdede kulturhistoriske materiale, der her blev fremlagt. Filmen følger bogen temmelig nøje, og det er på en og samme tid dens styrke og dens svaghed: Dens styrke, fordi det er en meget

spektakulær og spændende historie, der skal fortælles; dens svaghed, når bogens ironiske distance til historien og dens fokusering på lugtesansen skal omsættes i billeder.

Midt i den utrolige stank og usselhed, der rådede på datidens parisiske fiskemarked, blev denne Jean-Baptiste født, kasseret som dødfødt af moderen, men overlevede og blev ad krogede (vild)veje ansat hos den ansete parfumør Baldini, hvor han hurtigt bliver et trumfkort, så Baldini kan fabrikere den ene vidunderlige parfume efter den anden. Men Jean-Baptiste vil indfange og fastholde duften af mennesket, af kvinden! Han har altid været behandlet som et misfoster og aldrig oplevet nærhed, skønhed, kærlighed, så alt det vil han indfange i den ultimative "parfume". Derfor må han - i den højere sags tjeneste - myrde kvinderne for at fange deres dufte.

Filmens instruktør Tom Tykwer var nok den tyske instruktør, der for alvor fik skabt opmærksomhed omkring den nye tyske film, bl.a. med den raffinerede "Lola rennt" tilbage fra 1998. Også i denne Hollywood-produktion fornemmer man hans sikre greb om historien, hans glæde ved detaljen, ved tidsbilledet, ved det rigtige tempo, men dette greb slippes hen mod slutningen, da fortællingens noget bombastiske symbolik for alvor skal foldes ud. I en bog kan det lade sig gøre at blande genrerne, men på film risikerer det hele at blive forsimplet og pinligt, også fordi Süskind i sin bog holder en ironisk distance til sin historie og sine figurer, men den mangler i filmen, så man næsten kommer til at føle sympati! Man kan affeje det hele som en letbenet tåbelighed, eller man kan se det som en interessant allegorisk historie om forførelse, om magt, om (falske) frelserskikkelser. Både Süskind og Tykwer er jo tyskere! Eller set den som et billede på kunstneren, der (mis)bruger sine medmennesker for at kunne producere stor kunst. De mange - og skæve - henvisninger til Kristus skal man vist være lidt varsom med at overfortolke. Men filmen er elementært spændende og bestemt interessant.

Das Parfum: Die Geschichte eines Mörders - Tyskland/USA 2006 - Instr.: Tom Tykwer - Manus: Tom Tykwer, Bernd Eiching, Andrew Birkin, Caroline Thompson efter Patrick Süskinds bog - Medv.: Ben Whishaw (Jean-Baptiste Grenouille), Dustin Hoffman (Giuseppe Baldini), Alan Rickman (Richis), Rachel Hurd-Wood (Laura), David Calder (biskop), Birgit Minichmayr (Grenouilles mor), Simon Chandler (borgmester), Reg Wilson (kunde), Andrés Herrera (dørvagt) - 147 min. - Dansk biografpremiere d. 11/12 2006 og på DVD d. 22/8 2007 - Nordisk

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=6325&area=2>

<http://www.nysun.com/arts/madness-awaits-the-boy-who-makes-scents/45757/>

<http://www.nytimes.com/2006/12/27/movies/27perf.html>